

JUTRO

Ponedeljska izdaja „Življenje in svet“

Uredništvo: Ljubljana, Amljeva ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.

Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.

Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100.

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.

Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja.

Uredništvo: Ljubljana: Knačjeva ulica 6. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126, vsak ponedeljek jutraj. — Na ročaj se posebej in velja po pošti prejemanja Din 4.-, po raznašalnih dostavljena Din 5.- mesečno.

Maribor: Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440.

Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 63.

Rokopisni se ne vračajo. — Oglasni po tarifu.

Preokret v španski državljanski vojni:

Nacionalistom prede vedno bolj trda

Neuspehi zadnjega tedna so hudo demoralizirali vojsko generala Franca, ki se na vsej fronti vedno bolj umika in ji grozi nevarnost obkolitve

London, 29. novembra. AA. Siabo vreme v Španiji je kakor poudarjajo republikanski isti, prava sreča za republikansko vojsko. Marokanci pa tudi drugi oddelki nacionalne vojske so zaradi njega malone popolnoma odpovedali. Vlada vojska pa je ostala kljub temu v akciji in večeraj je republikansko topništvo ves dan obstreljevalo vseušilski okraj, v katerem so se zabarikadirali nacionalistični oddelki. V zadnjih 24 urah se je vojaški položaj na madridskih frontah dočela sprevrgel v korist republikanske vojske.

Poročilo vojnega ministra

Madrid, 29. novembra. AA. Vojno ministarstvo je sredi izdalo komunikate o položaju na posameznih bojiščih, v katerem pravi med drugim: Na sektorju južno od Tajó čete madridske vlade nadalje uspešno prodirajo. Pri Valdemoru je nasp otnik imel večje izgube. 30 nacionalistov je bilo ubitih. Na sektorju Guadajalare so čete republikanske vlade zavzele Samolin in Hlesabedadas. Na madridskem sektorju so s pomočjo topništva izvršili napad na nacionalistične posojanke in razpršili nacionalistične čete, ki so se koncentrirale pri francoskem mostu. Na Guadarami in pri Somosiери so odpravile pozicije, ki so si jih pravkar osvojile.

Madridska vlada je koncentrirala poveljstvo nad svo republikansko vojsko tako, da se bodo odlej operacije razvijale bolj sistematično.

Porazi na aragonski fronti

Barcelona, 29. novembra. AA. Katalonsko vojno ministarstvo je izdalo komunikate v katerem pravi, da je nasprotnik na aragonski fronti blizu Huesca napadel katalonske posojanke v bližini tamkašnjega jezera, da pa je bil napad krvavo odbit. Na bojišču je obšlo 37 mrtvih nacionalističnih vojakov ter mnogo ranjenecv. Pri Caspi so katalonske čete izvršile uspešen napad. Tudi tam

je bilo večje število nasprotnikov ubitih. Katalonske čete so zaplenile tudi večje število pušk znamke Remington.

Nacionalisti se pripravljajo na novo ofenzivo

Tenerifa, 29. novembra. AA. Tukajšnja radijska postaja je razglasila komunikate o položaju na fronti pri Madridu: Nacionalisti se sedaj pripravljajo na novo ofenzivo. Kakor se je ugotovilo, je imela madridska vojska pri zadnjem nacionalističnem napadu na Cartageno 18 mrtvih in 48 ranjenih. General Queipo de Llano je davi po radiu sporočil, da so republikanske čete pri Oviedu pričele z ofenzivo. Nacionalisti pa so na prve napade odgovorili s protinapadom in so bili ob tej priliki republikanski oddelki hudo poraženi. Na bojišču so pustili 450 mrtvih in večje količine vojnega materiala, med drugim tudi dva oklopna avtomobila najmodernejšega izdelka. Republikanske čete so poskušale zavzeti tudi posojanke nacionalistov pri Valdemoru. Branitelji pa so jih zdecimirali.

Sin Caballera še živ?

Sevilla, 29. novembra. AA. General Queipo de Llano je sredi po radiu demantiral vest, da bi bil sin predsednika španske vlade Larga Caballera ustreljen.

Angleški parlamentarci v Madridu

Madrid, 29. novembra. AA. Skupina angleških parlamentarcev se mudi zadnje dni v Madridu. Ogledala si je mesto in zlasti one okraje, ki so bili najbolj prizadeti po zadnjih letalskih napadih. Angleži so proučevali vprašanje evakuacije civilnega prebivalstva. Parlamentarci so sklonili prošnjo angleško in francosko vlado, da bi stavihi na razpolago 2000 tovornih avtomobilov za evakuacijo žena, dece in starcev iz Madrida.

dejanjsko sklenili opustiti nadaljne obleganje Madrida, in se s polh odrekli misli, da bi ga zavzeli z neposrednim napadom. Madrid nameravajo sedaj obkoliti v širšem obroču in ga prisiliti k udaji. Republikanske čete so izvršile večeraj več uspešnih napadov v sektorju pri Talaveri. V Asturiji so rudarji pričeli z novo ofenzivo in zavzeli Monte de la Fara. Monte Simeros ter del ovielskega Predmestja Ventamales. Na fronti pri Guisposiciu so republikanci zavzeli Vergara. Villareal in Villafrauco. Republikanski oddelki, ki operirajo pri Adunu skušajo sedaj priti v tesnešo zvezo z Valencijskimi oddelki. Končno pravi komunikate, da so Vremenske prilike zelo neugodne, tako da imata nacionalistično letalstvo in vojno brolovje hude težave. Do letalskih akcij je prišlo samo na odseku fronte pri Cantabriguen.

Italijanska letala za generala Franca

Pariz, 29. novembra. AA. »Oeuvre« je danes objavil daljše poročilo iz Zeneve, po katerem sta tvornici letal Breda in Caproni v drugi polovici novembra izdelali za Španijo preko 50 težkih napadalnih letal. Poleg letal so poslali v Španijo tudi mnogo vojnega materiala za borbo na morju ob vzhodni španski obali.

rajshvera, mornarice in letalstva. Razburjenje je bilo tem večje, ker se je iz raznih virov izvedelo, da namerava Hitler poseči v španske dogodke.

Seja madridske vlade

Valencia, 29. novembra. AA. Republikanska vlada je imela danes po svoji zadnji rekonstrukciji svojo prvo sejo. Na sejo je nepričakovano prišel tudi predsednik republike Azana, ki ga je prebivalstvo mesta sprejelo s silnim navdušenjem. Zunanji minister del Vajo je obrazložil stališče, ki ga bo zastopal na prihodnjem zasedanju sveta DN.

Kongres pevske zveze

Novi Sad, 29. novembra. p. Danes se je vršil tukaj XII. kongres Jugoslovenske Pevske zveze. Udeležili so se ga delegati iz vse države, ki jih je pozdravil predsednik Zveze upokojeni general Svetislav Simović, na čegar predlog so bile odposlane pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade in prosvetnemu ministru. Po odobritvi poročil o delovanju Zveze v preteklem poslovnem letu se je razvila obširna razprava o predlogu glede osnivanja enotne Pevske zveze za vsa država, v kateri bi se združili Jugoslovenska Pevska zveza, Južno-slovenska pevska zveza in Hrvatska pevska zveza. Po obširni razpravi je bil ta predlog odklonjen ter je bilo sklenjeno, da se nadaljujejo poznanja za osnovanje lige pevske zveze, o čemer bo razpravljaj prihodnji kongres.

Iz upravne službe

Beograd, 29. novembra. d. V upravni službi so imenovani: za upravnika policije v Ljubljani dr. Lovro Hacin, dosedanj sreski načelnik v Litiji. Za sreskega načelnika v Murški Soboti dr. Fran Bratina, doslej sreski načelnik v Lendavi. Za sreskega načelnika v Kranju Gašper Lipovšek, doslej sreski načelnik v Murški Soboti. Za sreskega načelnika v Litiji dr. Alojzij Gregorin, doslej v Kranju. Za sre.

Volitve v zbornico za TOI

Lepa manifestacija obrtniške sloge

Ljubljana, 29. novembra.

Danes so se vršile za obrtni odsek Zbornice za TOI volitve v sedmih volilnih okrožjih, kjer sta bili vloženi in potrjeni po dve listi, dočim so bile v vseh ostalih 12 volilnih okrožjih vložene le sporazumne liste in so volitve odpadle. Pri današnjih volitvah so v šestih volilnih okrožjih zmagale kompromisne liste, le v enem volilnem okrožju in sicer v Brežicah je zmagala nasprotna lista Pičanovih pristašev. Rezultati so bili naslednji:

I. volilno okrožje: Ljubljana-mesto: Volilnih upravičencev 1.597, oddanih glasov 811, to je 52 odstotkov. Kompromisna lista s kandidatom Ivanom Ogrinom in Miroslavom Urbasom je dobila 538 glasov, druga lista Josipa Kregarja pa 254 glasov, dočim je bilo 19 glasov neveljavnih.

II. volilno okrožje: Radovljica - Škofja Loka: Volilnih upravičencev 1.253, oddanih glasov 631, to je 51 odstotkov. Kompromisna lista g. Andreja Čufarja je dobila 392 glasov, druga lista Franca Jemca pa 211 glasov, dočim je bilo 28 glasov neveljavnih.

V. volilno okrožje: Kamnik - Litija: volilnih upravičencev 1.265, oddanih glasov 431, to je 34 odstotkov. Kompromisna lista g. Boštjana Belcijana je dobila 377 glasov, druga lista g. Ivana Praznika pa 46 glasov, 8 glasov je bilo neveljavnih.

VI. volilno okrožje: Logatec - Kočevje: Volilnih upravičencev 1.130, oddanih glasov 702, to je 62 odstotkov. Kompromisna lista

škega načelnika v Lendavi Miloš Grabljan, doslej sreski podnačelnik v Murški Soboti. Za sreskega načelnika v Murški Soboti Stanislav Vrbovšek, doslej pristav sreskega načelstva v Ljutomeru.

Premeščeni so: pristav dr. Pavel Schwab od sreskega načelstva v Kranju k sreskemu načelstvu v Brežicah; pristavnik Josip Sinkovec iz Banjaluke k sreskemu načelstvu v Konjicah; sreski podnačelnik Dominik Dervani iz Konjic k banski upravi v Ljubljani. Dosedanji sreski podnačelnik Ivan Legat iz Škofje Loke za politično upravnega tajnika pri k. banski upravi v Ljubljani; političnoupravni tajnik Josip Lazar iz Brežic k banski upravi vrbske banovine, in Alfonz Trojnar, pristav pri predtojništvu me tne policije v Mariboru k sreskemu načelstvu v Banjaluki.

g. Josipa Rebeka je dobila 437 glasov, druga lista g. Karla Vilarja pa 243 glasov; 22 glasov je bilo neveljavnih.

VII. volilno okrožje: Novo mesto - Črnomelj: Volilnih upravičencev 964, oddanih glasov 473, to je 49 odstotkov. Kompromisna lista g. Alojzija Midorferja je dobila 293 glasov, druga lista g. Alojza Grlica pa 158 glasov, dočim je bilo 22 glasov neveljavnih.

VIII. volilno okrožje: Brežice: volilnih upravičencev 442, oddanih glasov 243 all 55 odstotkov. Kompromisna lista g. Andreja Kralja je dobila 68 glasov, druga lista g. Henrika Klabučarja pa 167 glasov; 8 glasov je bilo neveljavnih.

XIX. volilno okrožje: Dolnja Lendava: volilnih upravičencev 416, oddanih glasov 317, to je 76 odstotkov. Kompromisna lista g. Stefana Litropa je dobila 157 glasov, druga lista g. Stefana Fritza pa 141 glasov, 19 glasov je bilo neveljavnih.

Vsega je bilo v navedenih sedmih okrožjih 7067 volilnih upravičencev, oddanih glasov pa 3.608, to je nekaj nad polovico. Za kompromisne liste je bilo oddanih 2.262 glasov, za druge liste pa 1.320 glasov, dočim je bilo skupno 126 glasov neveljavnih.

Izvoljeni so: v Ljubljani Ivan Ogrin in Miroslav Urbas, v Radovljici - Škofji Loki Andrej Čufar, v Kamniku - Litiji Boštjan Belcjan, v Logatcu - Kočevju Josip Rebek, v Novem mestu - Črnomlju Alojzij Midorfer, v Dolnji Lendavi Stefan Litrop in v Brežicah Henrik Klabučar.

Pred ureditvijo vprašanja Feniksa

Veljavnost uredbe, ki je večeraj potekla, se podaljša do 15. decembra — Nova uredba je v glavnih obrisih že sestavljena

Beograd, 29. novembra. AA. Minister za trgovino in industrijo dr. Milan Vrbanić je dal zastopnikom tiska, glede na to, da danes poteče veljavnost uredbe o Feniksu, naslednje izjavo:

Vprašanje jugoslovenske direktije zavarovalne družbe Feniks na Dunaju je bilo v zadnjem času v ministarstvu za trgovino in industrijo vsestransko proučeno, da bi se našla rešitev, po kateri bi bile vpoštene stvarne možnosti, in da bi se hkrati v čim večji meri zavarovali interesi zavarovancev, ki so zaradi težav te družbe že od aprila meseca t. l. v negotovosti. Problem je težaven in kompleksen iz dveh razlogov, kakor smo to že ob neki priliki omenili.

V prvi vrsti so premišljevali rezervne tukajšnje direktije Feniksa nezadostne za popolno kritje vseh obveznosti družbe, v drugi vrsti pa je velik del rezerv plasiran v tako zvanih Losingerjevih menicah, ki so bile v trenutku, ko je Propadela dunajski Feniks, depozirane pri tujih bankah. Naše prizadevanje, da dobimo te papirje nazaj, kaže v glavnem na to, da bo uspelo, toda do danes še ni bilo mogoče te stvari dočela urediti. Pri vsem tem je treba upoštevati še tehnični dela, ki so neobhodno potrebna za določitev končnega načrta in vse posameznih pogojev, po katerih naj bi se vprašanje definitivno uredilo.

Projektirana uredba, ki je v glavnih črtah že sestavljena, iz navedenih razlogov ni mogla biti izdana in uveljavljena že danes, ko poteče rok dosedanje uredbe. Zato je bila dosedanja uredba podaljšana že za 16 dni, to je do 15. decembra t. l. Dotlej bodo vsa dela končana in vse potrebne kalkulacije dovršene, tako da se bo končno definitivno uredilo to vprašanje, ki je velikega pomena ne samo s stališča interesov tisočev naših zavarovancev, nego tudi s stališča našega narodnega gospodarstva in sprito nujne potrebe, da se očuva ideja zavarovanja.

Nabavno bi hotel le še naglastiti, da bomo skušali najti rešitev v tej smeri, da bi posebna ustanova, pod stalnim in neprestanim nadzorstvom države izvedla do kraja po pogojih in modalitetah, ki bodo z novo uredbo določene, vse posle, ki jih je s pogodbenimi sklenila Jugoslovenska direktija Feniksa. Medtem naj bi se ne sklepale nove pogodbe. Tako bi ta ustanova pod nadzorstvom državnih oblasti skušala izpolniti vse pravice dosedanjih, odnosno selanjih zavarovancev, na drugi strani pa bi se izognili vsem novim rezijskim in akviziterskim stroškom, ki bi sicer nastali, pa tudi vsem novim zavarovalnim obveznostim.

Mussolini bo posetil Hitlerja

Na povratku iz Budimpešte se bo ustavil na Dunaju, nato pa v Münchenu

Budimpešta, 29. novembra. p. Po poročilih madžarskih listov bo italijanski ministrski predsednik Mussolini v začetku junija uradno posetil Budimpešto. To bo prvo potovanje Mussolinija v inozemstvo. Na povratku se bo ustavil na Dunaju, kjer se bo sestal z

avstrijskimi državniki, nato pa najbrže imel v Münchenu sestanek z nemškim kancelarjem Hitlerjem. Podrobnosti teh posetov italijanskega ministr. predsednika bodo določene pozneje, upoštevajoč takratne politične razmere.

Poizkus vojaškega upora na Kreti

Pod vodstvom oficirjev se je uprl del garnizije, vendar pa so upor naglo zadušili

Pariz, 29. novembra. p. Agencija Havas poroča iz Aten, da je na otoku Kreti izbruhnil vojaški upor. Pod vodstvom oficirjev se je uprl del tamošnje garnizije. Na čelu upora je bil topniški polkovnik Kolderonis. Razvila se je huda borba, ki je trajala nad štiri ure. Vojaštvo, ki je ostalo zvesto vladi, je dobilo pomoč z vojnih ladij, ki so križarile v bližini. Po štiriurni borbi, v kateri so padli trije uporniški oficirji ter večje

število vojaštva in civilnega prebivalstva, so se morali uporniki udati. Vsi uporniki so bili aretirani in so zaprti v tamošnji vojašnici. Iz Aten je bilo poslanih na Kreto več bataljonov vojaštva. Uvedena je stroga preiskava. Izgleda, da gre za upor, ki je bil zaneten od zunaj s strani neke države, ki ji grško prijateljstvo z Anglijo ne gre v račun.

Anglija se pripravlja

London, 29. novembra. d. Sredi je bil objavljen uradni komunikate, po katerem je angleška vlada sklenila takoj ustanoviti poseben urad za prehrano po vzoru nevladnjega ministarstva za prehrano, ki je po lovalo za časa svetovne vojne. Novo, osnovani urad ima iste naloge. Skrbeti mora za preureditev pomorskega prometa za primer, da bi prišlo do kakega oboroženega konflikta. Pomorski promet se mora usmeriti v one luke, ki jih sovražnik ne more ogražati. Obenem mora ta urad že sedaj zbrati potrebne zaloge živil in urediti njihovo racionalno razdelitev za primer vojne. Za šefa tega urada, ki bo posloval v tesnem sodelovanju z vojnim ministarstvom, je imenovan tajnik kmetijskega ministarstva French. Ta sklep angleške vlade smatrajo v političnih in diplomatskih krogih splošno za dokaz, da Anglija zelo resno presoja mednarodni položaj. Še pred kratkim je angleška vlada sličen predlog odločno zavrnila, sedaj pa je svoje stališče očitno temeljito izpremenila in ni dvoma, da so v ozračju zelo tehtni vzroki. Ta sklep je bil sprejet na izredni seji ministrskega sveta, ki je bila sklicana v petek zvečer in je stopil takoj v veljavo.

Horthy na Dunaju

Dunaj, 29. novembra. AA. Danes ob 10, je prišel na Dunaj madžarski guverner Horthy s soprogom, ministrijskim predsednikom Daranyem, zunanji ministrom Karayno in ostalim spremstvom. Na postaji so ga pričakovali predsednik republike Miklas s soprogom, dr. Schuschnigg, vsi člani vlade, glavni inspektor vojske, dunajski župan in drugi. Vse mesto je bilo v zaslah. Na ulicah so se zbrale velike množice ljudi, ki so manifestirale za avstrijsko-ogreško prijateljstvo. Po ulicah po katerih sta se parljala oba državna poglavarja, je bilo razvščeno vojaštvo v špalir na obeh straneh cestišča. Horthy se je odpeljal v hotel Imperial, kjer so bili zanj in njegovo spremstvo rezervirani apartmani. Za časa svojega bivanja na Dunaju je gost avstrijske vlade.

Okrog 11. ure je bil na Balkoplastu in je službeno posetil predsednika zvezne republike Miklasa, ki mu je takoj nato vrnil obisk. Horthy je bil opoldne s svojim spremstvom tudi na grobu Neznanega junaka in pri spomeniku Padlim mornarjem avstrijsko-ogreške vojne mornarice, kjer se je poklonil. Opoldne sta državni Predsednik Miklas in njegova gospa priredila v čast madžarskega guvernerja in njegovi soprogi kosilo, na katero je bilo povabljenih tudi okrog 40 državnikov in drugih uglednih osebosti.

Vzhodna Sibirija nepremagljiva

Moskva, 29. novembra. br. Na včerajšnjem kongresu je bilo podano tudi poročilo o vojaški pripravljenosti Sovjetske unije. Pri tej priliki je med drugim v zvezi z nemško-japonsko pogodbo, ki je pomenuju moskovskih krogov naperjena izključno proti Rusiji, poročal tudi maršal Blücher o vojaških pripravah na vzhodni sibirski mej. Blücher je izjavil, da more kot poveljnik vzhodnosibirske armade dati zagotovilo, da je vzhodnosibirska meja tako utrjena, da ne more priti skozi nepozaženo niti miš. Kdoroli bo na tej strani poizkušal napasti Rusijo, bo doživljal praz, kakršnen se ne da niti zamisliti.

Posveti Narodnih bank Male antante

Praga, 29. novembra. br. Zasedanje guvernerjev in delegatov Narodnih bank držav Male antante, ki so v okviru gospodarske Male antante razpravljali o perečih problemih medsebojnega sodelovanja, je bilo večeraj končano. Na zaključni seji je bila sprejeta resolucija, v kateri naglašajo, da ja stabilnost valut pogoj za gospodarsko obnovo. Na zasedanju je bila rešena tudi cela vrsta tehničnih vprašanj za olajšanje medsebojnega plačilnega prometa. Guverner jugoslovenske Narodne banke dr. Radosavljević in generalni direktor dr. Protić so z ostalimi člani jugoslovenske delegacije danes odpotoval nazaj v Beograd.

Konkurenčna protinobelova nagrada

Berlin, 29. novembra. b. Iz protesta proti podelitvi Nobelove mirovne nagrade Karlu Ossietzckemu, ki je nasprotnik nacističnega režima, je nemška vlada razpisala posebno nagrado v znesku 30.000 RM kot literarno nagrado, dostopno tudi tujim državljanom.

ASK Primorje (centralni odbor). Vašna odborova seja danes ob 16. v kavarni Zvez-

KRONIKA OD SOBOTE DO PONEDELJKA

Ljubljana, 29. novembra

Ker je letos tako na desno, da bo nebeski dobrotnik Miklavž prabojno nedeljo ves dan obiskoval Ljubljance, je bilo treba današnjo nedeljo rezervirati za njegove nakupe. Trgovine so bile odprte — in glette čudo: navzile krizi in navzile teno da imamo še dva dni do prvega, so bile trgovine zelo dobro obiskane. Seveda, mraz je prisilil in ljudje hitijo nakupovati poleg Miklavževih daril tudi najnujnejše potrebščine za zimo. Pa se je današnja nedelja pokazala najbolj primerna za to. Izložbe naših galanterijskih trgovin so bile ves dan obdruževane od rojev otrok. Zlasti popoldne so prikukali na dan številni malčki v spremstvu staršev, pestunov in drugih varuhov. Poleg jako razveseljivih in živahnih prizorov v nekaterih izložbah so bili popoldne delezni tudi Miklavževi obdaritve. Miklavž se je bil namreč pravkar oglasil pri Krisperju in ko je prišel iz trgovine, je vrzel veliko prigrisane sladkorja in drugih dobrot. To je bilo vrisanje, da si se prometni stražniki niso mogli kaj prida pomagati. Skratka, promet je bil prekinjen za cele pol ure.

Zrtve poledice

V ozračju diši po snegu, ki se že nekaj dni ponuja. Vendar pa zaenkrat hlad prepušča njegov nalet. Nedeljsko jutro je bilo mrzlo. Ljubljanske ceste in ulice poledele. Dreve, trtovi, strehe, vse je bilo poledeno od slane. Huda poledica je zahtevala več žrtv. Prva se je ponesrečila Marija Kosova z Mestnega trga, 62-letna raznašalka »Jutra«, ki prodaja časopise največ pred pošto. Zarana je šla s svojim bremenom čez Krekov trg, pa ji je spodrsnilo in si je sirota zlomila roko K sreči so bili reševalci blizu in so žrtev poklicali takoj prepeljati v bolnišnico. Takisto ob 5 zjutraj se je ponesrečila delavka Cirila Musarjeva na Viču. Ko je stopila po stopnicah, namerjena k rani maši, ji je spodrsnilo in se je močno potolčila. Tudi njo so morali prepeljati v bolnišnico. Tretja žrtev poledice je postal popoldne Pavel Kuliš, 33-letni krošnjar iz Livna v Bosni. Na Miklošičevi cesti se je zgrudil in obležal. Prenesli so ga na stražnico, od koder so ga reševalci prepeljali v bolnišnico. Potolčen je na glavi, huje pa so menda njegove notranje poškodbe. V bolnišnici je bruhal; ni izključeno, da ima pretresne možgane.

Izven Ljubljane se je posebno budo požaroval prevzitar Jožef Gruđen, star 77 let, doma pa v Predstrugah občina Videm-Dobrepolje. Ko je šel s poda, mu je spodrsnilo, padel je in obležal. Reševalci iz Ljubljane so morali ponj. V bolnišnici sodijo, da ima zlomljeno hrbtenico.

Velik uspeh opere „La Boheme“

V soboto zvečer smo imeli v operi premiero Puccinijeve »La Boheme«. Za sicer petdeseto predstavo nam jo je Niko Stritof postavil na oder z novim prevodom. deloma novo inscenacijo in novo zasedlo. Iznova nastudirana opera je privabila v gledališče najzbranejšo publiko in ga napolnila do zadnjega kotička.

Gospa Zlata Gjunjencova je s silo svoje umetniške potence znala izoblikovati tudi nežno Mimi in je žela spet velik triumf in brezkrovnice aplavze.

Nova je za nas gospodična Zvonimira Zupceva v partiji Musette, ki se ji tako pevski kakor igralski res izvrstno prilaga. Na drugi strani stoji prijateljska družba štirih mladih bohemov umetnikov, ki jo je letos izpopolnil gospod Aleksander Kolacio in je pozivil z novimi domisleki medsebojno skupno igrati. Do pevskih viskov so se povzpeli vsi zlasti pa g. Gostič kot Rudolf ki je posebno z arijo v prvem dejanju žel velikanski uspeh. Betetto kot Coline je dal svoji znani ariji v zadnjem dejanju poseben čar.

Za novo inscenacijo se je zavzel ing. E. Franz. Scenarija prvega in zadnjega dejanja je oživljena z nekoliko prijetnimi domisleki in da sluti ono tipično ateljsko ozračje v katerem se vsa beda in pomankanje skrje pred optimističnim in mladostnim gledanjem na svet. Mišlim pa, da bi se v drugem dejanju dalo z majhnimi stroški napraviti nekaj izprememb, ki bi nam

prikazale res kosček Pariza z njegovimi tipičnimi strehami in kavarnami.

V režiji je skušal g. Niko Stritof prikazati nekatere nove situacije, no, bistveno se ta stvar ne da izpremeniti in dvomim, da bi prevod kaj pridobil, ako slišimo iz njega sem ter tja domače tone, kakor o dalmatincu. Modri priti in takem.

V splošnem je pa to gotovo predstava, ki bo po taki premieri doživela največ in tudi najlepše obiskovanih predstav. Z. A.

Slavnosten večer pri šentjakobčanih

Šentjakovski gledališki oder je v soboto zvečer pomagal šentjakobskotrnovski podružnici Ciril-Metodove družbe do prav dostojne počastitve zlatega jubileja. Pred polno dvorano je z najlepšim uspehom ponovil Klemenčičevo dramatisacijo Tavčarjeve zgodbe o vitezu z vrtnico Ivanu Soncu.

Med gosti smo opazili narodnega poslan-

Mladi strojevodja Fran Šepc se je v Postojni po nesreči ubil

Prepeljali ga bodo v Ljubljano, pogreb bo v torek

Ljubljana, 29. novembra.

Žrtev svojega težkega poklica je postal strojevodja Fran Šepc, star šele 28 let. Ponesrečil se je včeraj popoldne ob 3.30 v Postojni. Našli so ga z glavo prislonega ob tirnico. Ko so ga jadrno hoteli prepeljati v postojnsko bolnišnico, jim je na poti izdihnil. O njegovi nesreči so dognali naslednje podrobnosti:

France Šepc je bil doma iz Žirovnice, kot strojevodja si je pridobil velik ugled. Zaupali so mu velike Borisgove stroje, s katerimi je vozil tovrstne vlake od Maribora direktno do Postojne. Tam je lokomotivo vsakokrat odpeljal v kurilnico, da jo nakrmijo s premogom in vodo. Pri tem je France Šepc v svoji vestnosti vselej porabil priliko, da je stroj očistil. Tako je bilo tudi včeraj. Ko se je lokomotiva že vračala iz kurilnice, da odpelje brzotovorni vlak proti Mariboru, je strojevodji Šepcu zaradi poledice, ki je nastala pri čiščenju stroja, spodrsni-

ca dr. Fuxa, predsednika ZKD prof. Jerana, prvomestnika CMD nadsvetnika inž. Mačkova in oba častna predsednika inž. Mačkova in ženske podružnice Sv. Jakob — Trnovo, prof. Siča in njegovo gospo. Pred pričetkom igre je stopil pred zastor predsednik moške podružnice ravnatelj Štrukelj in v jedrnatih stavkih orisal razvoj delo in pomen praznične ednice CMD za šentjakobski in trnovski okraj. Društvo je vneto zbiralo sredstva za obrambo ogrožene slovenske zemlje skozi pol stoletja — vsega je razdalo doslej okrog tritret milijona v ta namen — a med svojimi vodilnih narodnih mož. Nekaj časa mu je načeloval tudi veliki voditelj dr. Gregor Zerjav. Govornik je zaključil svoja izvajanja z geslom CMD: »Mal položaj dar domu na altar!«

Govor je žel med poslušalci mnogo živahnega odobravanja prav tako pa je napravila najlepši vtis igra sama, ki je po vsebini in ideji dala večeru najprimernejše občežje.

lo in je padel iz precejšnje višine na tla. To pa tako nesrečno, da je udaril z glavo ob tirnico in je obležal na mestu nezavesten. Prebil si je lobanjo. Kakor rečeno, takoj so ga dvignili, da ga spravijo v postojnsko bolnišnico. Toda tja so ga prepeljali že mrtvega. Položili so ga v mrtvašnico. Jutri v ponedeljek, ob 16. uri ga bodo iz mrtvašnice prepeljali na postojnski kolodvor, od tam pa v Ljubljano, kjer bo v torek ob 14.30 nastopil svojo zadnjo pot k Sv. Križu. Tragično sporočilo iz Postojne je vzbudilo na ljubljanski železniški direkciji iskreno obžalovanje pri vseh, ki so Frana Šepca cenili kot enega najspodobnejših iz mlajše garde železničarjev. V kratkem bi moral odinčiti v strokovni strojni tečaj v Beogradu. Zapustil je mlado vdovo z 11 mesecev starih otrokom. Žrtev odgovornega poklica bodo tovariši in prijatelji ohranili v naščastnejšem spominu. Zaljubljenim izreka naše iskreno sožalje!

Maribor preko nedelje

Maribor, 29. novembra.

Prof. dr. Kidrič predava o Prešernu

V Ljudski univerzi je predaval pred številnim izobraženskim občinstvom univerzitetni profesor iz Ljubljane ter naš slovit prešernoslovec dr. F. Kidrič. Potem, ko je predsednik Ljudske univerze inž. Kukovec predstavil slovitega Prešernovega poznavalca navzočim poslušalcem, ki so doobra zasedli predavalnico mariborske Ljudske univerze, je odlični predavatelj toplo in prisrčno aklamiran pričel s svojimi temeljitimi izjavami, ob katerih je navzočim vstala jasno predpoda našega prvega, največjega pesnika Franceta Prešerna, čigar pesniške stvaritve niso zajele samo erotičnega doživljanja, ampak tudi celo vrsto socialnih, nacionalnih in kulturnih problemov, ki so pretresali njegovo dobo. V okviru svojih izjav pa je predavatelj orisal Prešernov lik tudi z vidika njegovega značaja in njegovega življenja, kakršno se je bilo oblikovalo pod vplivom obeh pomembnih dogodkov tedanje dobe: marčne in julijske revolucije. Za izčrpana, strokovnjaška podajanja je bil prof. dr. Kidrič deležen prav prisrčne, tople zahvale.

Turnir za prvenstvo Slovenske šahovske zveze

V kavarni »Jadrane« se je vršila v soboto zvečer prva tekma za prvenstvo Slovenske šahovske zveze med Mariborskim šahovskim klubom ter šahov ko sekcijo mariborske podružnice UJNZB, ki se je končala z zmago Mariborskega šahovskega kluba v razmerju 5 in pol : 2 in pol.

Rezultati so: Kurčovec (M) : Knečič (U) 1:0, Ostanek (M) : Šavil (U) remis, Mešček (M) : Lukeš (U) 1:0, dr. Lippal (M) : Kuster (U) 1:0, Konič (M) : Dobrila (U) 0:1, Lobkov (M) : Pergler (U) 1:0, Bien (M) : Gobec (U) 1:0, Striša (M) : Marvin (U) 0:1.

Mariborski kriminal

V noči na nedeljo je izvršila mariborska policija obširno racijo po periferiji. Na predstojništvu policije so jih temeljito perhurrirali. Vsega skupaj je policija aretirala 24 sumljivih oseb obojega spola, ki se niso mogle izkazati z nikakršnimi dokumenti, niti pojasniti, s čim se preživljajo. Med njimi je bilo nekaj tatov in dolgo iskanih kriminalnih tipov, ki so jih pridržali v policijskih zaporih. Majhno senzacijo so imeli na Glavnem trgu, kjer je stražnik nenadoma pristopil k 36letni Elizi B., ki je ponujala nekaterim prodajalkam saharin. Ob telesni preiskavi na policiji so našli pri njej precej saharina, ki so ji ga zaplenili. Eliza se je sicer izgovarjala, da je »upila saharin od nekega neznanega moža«, se bo pa vseeno morala še zagovarjati.

Avgusta letos je zgorlelo gospodarstvo po slojpe 74letnemu posejniku Alojziju S. in njegovi 72letni ženi Mariji. Dne 9. okt.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

bra sta si pri mariborskem okrožnem sodišču dobila potrdilo o požaru ter jima je na tej podlagi nekata tukajšnja zavarovalnica takoj izplačala zavarovalnino v znesku 5.174 Din. Dne 24. oktobra se je ista reč ponovila in sta oba zavarovalca spet prejela 5.174 Din. Te dni pa je zavarovalnica ugotovila, da sta imenovana prejela dvakratno zavarovalnino in sta oba zaradi tega ovadena državnemu tožilstvu.

Usoden padež z lokomotive

Pri pregledovanju parnih cevi je padel z lokomotive tri metre globoko v kurilnici državnih železnic 28letni pomožni delavec Rudolf Sinič. Strl si je levo nogo v kolenu in so ga reševalci prepeljali v bolnišnico.

Legija koroških borcev na Gorenjskem

Jesenice, 29. novembra.

V jeseniški Kazini je bil danes ustanovni občni zbor legije koroških borcev za Jesenice, Javornik, Zirovnico, Gorje in Bled s sedežem na Jesenicah. Ustanovne skupščine se je udeležilo lepo število borcev za svobodo Koroške in za obrambo naših meja. Skupščino je otvoril predsednik pripravljalnega odbora g. Lovro Kumer, ki se je po pozdravu v lepih besedah spominjal tovarišev, ki so dali svoje mlado življenje na altar domovine v bojih za Koroško. Brzotrajni pozdravi so bili odposlani Nj. Vel. kralju, vojnomu ministru generalu Mariču, svoječasnemu poveljniku odbora v Področici polkovniku Martinčiču in poveljniku ljubelske fronte polkovniku Ahačiču.

Govornik se je spominjal razvoja dogodkov na Koroškem in naglasil, da bo zgodovina sodila one, ki so zakrivil, da je velik del našega naroda ostal izven meja naše skupne domovine. Nato je pozdrvil zborovalce v imenu osrednjega odbora g. Marušič iz Ljubljane. Po odobritvi pravil je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Lovro Humer, tajnik Fran Mergelj, blagajnik Rudolf Markelj, odborniki: Valentin Zupan, Albin Smole in Rudolf Kunič, namestniki: Fran Sifer in Drago Višnar, nadzorni odbor: dr. Jože Ludvig, Fran Kelih in Jože Praprotnik, namestnika Jože Pristou in Janez Sevnik. Častno razsodišče inž. Ciril Rekar in dr. Jože Ludwig, Fran Kelih in Jože Praprotnik, namestnika Jože Pristou in Janez Sevtik. Častno razsodišče inž. Cir. Rekar in dr. Jože Ludwig, Matija Sušnik, Miha Čop in Valentin Zupan. V organizacijo se je prijavilo okrog 100 članov. Razvila se je razprava o organizacijskih zadevah in drugih vprašanjih, ki se tičejo članstva, naker je predsednik g. Humer zaključil lepo uspešno zborovanje.

Vlomilci, ki plenijo in streljajo

Smartno pri Litlji

V šmarnski in kostrevnški dolini so ljudje razburjeni zaradi dogodka pri priljubljenem županu in trgovcu g. Josipu Strmanu v Mali Kostrevnici. Šmarnski župan ima posestvo in trgovino na koncu kostrevnške doline nad vasjo Smartno. Hiša stoji tik ob glavni cesti in je precej na samem.

Bilo je že proti jutru, ura je kazala malo čez tretjo, ko je začel gospodar praskanje in ropotanje pri kletnih oknih. Tih se je spazil k oknu v prvem nadstropju, kjer ima spalnico, odprl je in prisluškoval. Pri linah ob kleti je opazil sumljive sence, ki so lomile rešetke. Da bi se boljše razgledal, se je g. Strman sklonil s samokresom v roki na okno. V tistem pa so ga vlomilci pred hišo že opazili in strel je pretrgal ozračje. Sprežil je eden izmed vlomilcev, strel pa k sreči ni zadel.

»Vlomilci!... na pomoč!...« je kričnil Strman in oddal nekaj strelcev v zrak.

Praden pa so pritekli domači, so se napadali že izgubili pri oknu, koder so se hoteli splaziti v hišo, so našli še nekaj orodja in našaganje železne križe. Dogodek je bil takoj javljen orožnikom, v teku jutra pa so se oglašili še drugi posestniki iz kostrevnške doline, ki so imeli ponoči vlomilce na obisku. Pri gostničarju Lovsetu (Dolgorepcu) v Mali Kostrevnici so tatovi vlomili v klet, pobrali vse kruh in nekaj prigrizka, iz sode pa so natočili vina, kolikor so ga je mogli nesti. Tretji vlom pa je prijavil posestnik Blaj, ki ima tudi mlin, žago in kovčajo. Vlomilci so vdrli v delavnico in so odnesli precej orodja. Najbolj pa je g. Blaj prizadel, ker so mu sneli z dinamita pogonski jermen. Tega bodo bržkone razrezali za podplate, sneli so ga pa tudi zato, da soseska ne bi imela elektrike.

Willy Dont:

Sveta kobra

»Ne pozabite, da sem vas posvaril,« je dejal polkovnik Maly od četrte indijske brigade in užajeno skomignil z rameni. »Če mislite, da poznate to projektlo deželo bolje kakor jaz...«

Mladi Američan z belo tropsko čeladno je malomarno zili nekoliko sode v svoj whisky. »Saj sem vam vendar povedal, da me bo deklet spravilo po skrivni poti skozi džunglo do tempja svete kobre. Saj nisem toliko neumen, da bi ljudem priletel kar v roke!«

»Zverinam!« je siknil polkovnik skozi zobe. »Vsak znesek bi staval z vami, da vas bo bajadera izdala. Vzel bi strup, da je že obvestila vse svoje vernike.«

»Tisoč dolarjev!« je suho odvrnil Keith.

»Prav!«

Solnce je žgalo z žarečimi žarki bele stene kantine. Indijski s'uga, ki je neigibno čepel v kotu, je iznenada izgubil skozi stranska vrata.

»Prisegeti bi, da je vohun,« je zamrmral Maly sam pri sebi in potegnil nekaj dimov.

»Bolni ste, polkovnik!« se je zasmel Keith. Privide imate. Vzemite kinin!«

»Bolani?« je šepnil Maly in njegov obraz je postal iznenada rumen. — »Morda! Če bi vi živel pet let v Indiji,

bi prav tako imeli privide. Rečem vam, — tu je vse zastrupljeno. — Zrak, ki je poln mrzlice, tla, ki rode kače in golazen, bolešno napihnjena džungla s svojim strupenim navideznim življenjem.«

Polkovnikove oči so se navzele steklenega izraza in roke so mu brez moči visele ob telesu. »Mrzlica,« je dejal, ko se je zbral. »Na svidenje, Keith, in dosti sreče. Storili bomo vse, kar bo mogoče, da vas rešimo!«

Mladi Američan je stisnil njegovo slabotno roko. Sluga, ki se je med tem spet vrnil v pivnico, se je globoko priklonil pred odhajajočim častnikom. Niti črta se ni zganila na njegovem obrazu. Keith je izpraznil svoj kozarec in potem še nekaj časa opazoval strážnika, ki je postal po pivnici. Tudi sam je postal iznenada nezavpen. Če bi imel polkovnik morda prav...

Smešno! Mladi Američan si je segel z roko čez čelo, kakor bi bil hotel prepoditi razne privide. Ali ni prišel kot reporter v opisake beznice sredi Pekinga? Ali ni sedel cele noči po haremih, ne da bi mu bil kdo skrivil las? Zmerom se je rešil s svojo energijo in trezno razsodnostjo. In zdaj naj bi se ustrašil in se umaknil? Zdaj, ko bo lahko svoji delavnosti posadil krono na

glavo in kot prvi Evropec videl svetišče svete kobre? Saj bi bilo to lahko začetek sijajne častnikarske kariere... Nocoj! Ponoči. Tako bo in nič drugače.

Na poti k svoji hiši, ki si jo je bil najel v Bhopalu, je srečal Keith dopisnika nekega kitajskega lista, neznanega človeka, ki ni imel razen ogromne tropske čelade ničesar zanimivega na sebi. In izpregovoril je nekaj besed z njim.

»Oh,« je dejal dopisnik in pokazal resnega, suhega Inda, ki je prihajal počasi, z umirjenimi koraki po poti. »Tu se potika spet Rai Madan, naš fakir. Ali poznate tega čudnega svetnika?«

Keith ni odgovoril. Kakor začaran je strel in velike, temne oči Inda, ki so ga porogljivo gledale. Kar tesno mu je postalo pri sru.

Rai Madan je izgubil za kantino. »Pozdravljeni!« je tedaj rekel dopisnik in ponudil Keithu roko.

»Preklete so bom čutil, če boste jutri zjutraj še hodili živi po svetu.« In s temi preroškimi besedami je odšel svojjo pot.

Keith je napravil komaj nekaj korakov, ko je iznenada spet stal pred njim fakir, kakor bi bil zrasel iz tal. Nepremično ga je gledal z nekim čudnim, otopelim, nedoločnim izrazom. Zdelo se je, da se ta pogled počasi ovija okoli njega, da ga uklepa, veže...

Mlademu Američanu se je zdelo, kakor bi vstal pred njim neviden zid, ki mu brani iti dalje.

Zbrati je moral vso moč svoje volje, da je to čarovnijo premagal. Potem je stopil mirno mimo Inda.

Toda komaj je pustil za seboj fakirja, že je stal skrivnostni možak tik pred njim in ga gledal z istim nedoumljivim pogledom...

»Ali bi kaj radi?« ga je vprašal Keith in stopil predenj.

Tedaj se je fakirjeva postava iznenada razblinila v nič in Keith je z grozo segel v praznoto. In to se je ponovilo še petkrat.

Ko je mladi Američan stopil v svojo hišico, ni dosti manjkalo, da ni doživel živčnega pretresa. Vrgel se je na posteljo in si potipal žilo. Ne, mrzlice ni imel. Vzlic temu pa je vzel kinin. Strežnikov k sreči ni bilo v bližini. Niheč ni bil priča njegovega napada.

»Zrak!« Keithu se je zdelo, kakor bi se bil moral v vročem, skrivnostnem somraku tesne sobe zadušiti.

Toda kaj je spet to? Sveta nebesa! Pa vendar ni...

Z vrat je nad podboji nekaj viselo. Zelen trak? Ne. Mehur, ki je postajal čedalje večji, napihnjen, zelen mehur, z glavo, rumeno, hudobno glavo...

Kača! Keith je spoznal položaj v drobci trenutka. Tu ni bilo mogoče najti izhoda. Ali naj bo miren? Seveda. To bi bilo najboljšje. Toda Keith je izgubil živce. Vročično je začel iskati orodje. Pograbil je to, kar mu je bilo najbližje. Posodo za vodo. — Zagnal je proti kači.

Zvenk... čepanje so se vsule po tleh.

Jugoslovensko novinarsko združenje,
sekcija Ljubljana, priredi na narodni praznik 1. decembra 1936 ob 20. uri v dvorani na Taboru v Ljubljani

SLAVNOSTNI KONCERT

SODELUJEJO:

Ojačeni orkester vojaške godbe 40. pp. Triglavskega pod vodstvom kapelnika g. Dragoljuba Zivanoviča

Operni solisti: dramatska sopranistka ga. Ljubica Karna, koloraturka gđ. Zvonimira Zupceva in bariton g. Aleksander Kolacio (pri klavirju kapelnika ljubljanske opere, gg. A. Neffat in dr. D. Svava)

Godalni trio Jeraj (ga. Vida Hribar-Jerajeva — violina, gđ. Oly Jerajeva — čelo in g. prof. Karel Jeraj — viola)

Kontrabasist kapelnik g. D. Zivanović (pri klavirju ga. Leopoldina Dörfler-Cerinova)

Ljubljanski mali harmonikarji in mladinski zbor pod vodstvom profesorja Pavla Rancigaja

Pevsko združenje Septet bratov Zivko iz Maribora (Avgust, Lojze, Janko, Srčko, Vinko in Albin Zivko ter Fran Logar). Umetniško vodstvo prof. V. Mirk

Po koncertu družabni večer s plesom ob sodelovanju vojaškega orkestra.

Sedeži po Din 35, 30, 25, 20 in 15; lože s 5 sedeži po Din 150; stojšča po Din 8 in 5 (dijaška) v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu, na večer koncerta pa pri blagajni na Taboru.

Objave

Drevi sokolska proslava 1. decembra

Uprava Sokolske župe Ljubljane ponovno vabi vse svoje pripadnike in nacionalno javnost na svečano akademijo v proslavo državnega in sokolskega praznika, ki bo drevi točno ob 20. v dvorani sokolskega doma na Taboru. Pri akademiji, ki obsega izbrane telovadne točke bodo sodelovali ljubljanski Sokol (člani in članice), Sokol i Tabor (člani, članice in oba naraščaja) in Sokol Ljubljana-Vič (članice in moški naraščaj). Mimo tega sodelujeta pri proslavi godba Sokola I in sokolski pevski zbor, ki bo zapel novo Ganglovo sokolsko pesem »Dvigimo sreca«. Spored je izredno lep in bo nudil vsem posestnikom prijeten užitek. Članstvo in naraščaj naj se udeležita proslave v kroju s vsemi prapori, oeta li pa v civilni obleki s sokolskim znakom. Vsi telovadni oddelki, ki nastopijo na akademiji morajo biti zbrani v slačičnici ob 19.30, praporsčaki s članskimi in naraščajskimi prapori ob 19.45 v pisarni Sokola I, sokolski pevci pa ob 19.45 v slačični sobi Sokola I (vhod s severne strani nasproti vojašnice). Uprava Sokolske župe pričakuje, da bo vse sokolsko članstvo in naraščaj storilo svojo dolžnost in se udeležilo proslave v velikem številu. Zavedajmo se velikega pomena praznika 1. decembra, ki ga nam je pripravil naš nepozabni Viteški kralj. Čuvajmo Jugoslavijo!

Smrt uglednega gospodarja. V Trebnjem na Dolenjskem je po daljšem bolehanju umrl ugledni posestnik, gostničar in pek g. Alojzij Springer. Moža, ki je znan daleč po Sloveniji, zlasti pa tudi cenjen od popotnih ljudi in letoviščarjev, ki zadnja leta vedno bolj čislajo lepi dolenjski kraj, bodo jutri, v torek, ob 10. spremili k večnemu počitku.

Rezervne oficirje poziva pododbor, da se udeležijo 1. decembra službe božje ob 10. uri v stolnici ali ob 10.30 v novi pravoslavni cerkvi. Obleka je službena s plaščem. Ob 18. uri gre vojaška godba po mestu. Vabimo vse, da se povorki priključijo.

Oglejte si 1. decembra razstavo miklavževih in božičnih daril v poslovnih prostorih trvdke M. Tičar, Selemburgova 1.

Kača je izgnila. Med vrati je stal fakir Rai Madan in se smehljaj. »Majhen trik«, je mirno dejal v brezhibni angleščini.

»Prosimo, sedite!« je zmedeno zajel Keith. V tem trenutku se ni mogel spomniti ničesar drugega kakor te smešne evropske fraze.

Fakir je stopil za korak bliže. »Nocoj nameravate vdreti v svetišče svete kobre?«

»Po čem sklepate to?« se je Keith ognil odgovoru.

»Svarim vas!« je dejal Rai Madan, ne da bi bil Američanu odgovoril na vprašanje. »Nisem sovražnik tujcev.«

»Potem vas bom pa prijel za besedo,« je dejal Keith, ki je spričo Indovega miru postal spet miren in po ameriško hladnokrven. Ta Ind torej ni duh. Zato se bo dalo z njim tudi pogajati. »Če niste sovražnik Evropecev, me nocojžj noč varujte. Sklenil sem kot prvi stopiti v tempelj svete kobre. Se nikoli nisem nobenega svojega sklepa opustil. Še nocoj bom videl tempelj svete kobre.«

»Videli ga boste,« je dejal fakir s skrivnostnim glasom, ne da bi se bil upiral trdovratnemu Američanu. »Niš se vam ne bo zgodilo.« Fakir se je priklonil in brez glavo izgnil.

S tropsko hitrostjo je zavila noč Bhopal. Keith je vtaknil nov magazin v svojo pištolo in spustil orožje v žep. Zdaj, zdaj mora priti drobno rjavo deklet, ki bo njegova vodnica skozi džunglo. — Nekaj je priljezo v sobo.

Sportna nedelja

Samo ena točka iz Zagreba

Z neodloženo igro proti Concordiji je Ljubljana končala jesenski del drž. prvenstva — Uspeh Osijeka proti BSK — Katastrofa Haška u Splitu — Hügl teško ranjen

Včeraj smo imeli polno zasedeni spored ligaških tekem. Zaposlenih je bilo vseh 10 ligaških klubov, ki so se z večjo ali manjšo srečo borili za točke. Tudi to kolo nam je prineslo presenečenje. Največje presenečenje pomeni brez dvoma neodloženi rezultat, ki ga je osiješka Slavija dosegla — sicer na lastnem igrišču — proti državni prvaku BSK. Poročila pa celo pravijo, da bi morala Slavija zmagati. Drugi nepričakovani rezultat je visok poraz Haška u Splitu.

Kaj naj rečemo o naši Ljubljani? Ali naj bomo zadovoljni ali ne? Menimo, da ne, zlasti zaradi tega, ker Ljubljančani po došlih poročilih niso pokazali take igre, ki bi odgovarjala zahtevam našega občinstva. Ljubljana je s to tekmo končala jesenski del prvenstva. Ostala je na VII. mestu. To mesto ji more ogroziti samo Haška, ki je odigral sedem tekem ter ima »na papirju« možnost, da prehiti Ljubljano. Haška mora igrati še z Jugoslavijo u Beogradu, kjer bo najbrže pustil obe točki, in s Concordijo u Zagrebu. Ako mu uspe, da bo svojemu lokalnemu rivalu odvzel obe točki, bo po točkah enak Ljubljani. Vendar pa je Haškova golodiferenca že danes mnogo slabša od ljubljanske, zaradi česar obstoji velika

verjetnost, da bo Ljubljana končala jesensko prvenstvo na VII. mestu. Da bi bilo vsaj tako tudi ob koncu tekmovanja!

Ostali dve tekmi sta prinesli zmago favoritoma, in sicer Jugoslaviji, ki je igrala proti Basku, in Gradjanskemu, ki je nastopil proti sarajevski Slaviji.

Tablica se je zopet nekoliko izpremenila. Sarajevska Slavija še vedno vodi. Sledijo ji trije klubi z 10 točkami. BSK in Hajduk sta napredovala za eno mesto, to je na I. odnosno III. BSK pa je padel na IV. mesto. Gradjanski, Jugoslavija in Ljubljana so ohranili svoje dosedanje pozicije. Pač pa se je osiješka Slavija zaradi neodložnega rezultata proti BSK prenila pred Haška na VIII. mesto. Na koncu tablice — še vedno Concordia.

Tablica je sedaj naslednja:

Slavija (S)	9	5	2	22	16	12
BSK	8	4	2	18	7	10
Hajduk	8	5	0	3	19	8
Bask	9	4	2	3	17	16
Gradjanski	6	4	1	1	16	6
Jugoslavija	7	4	0	3	18	9
Ljubljana	9	2	3	4	9	14
Slavija (O)	9	2	2	5	11	22
Haška	7	1	3	3	7	20
Concordia	8	1	1	6	8	27

Concordia: Ljubljana 2:2 (0:2)

Zagreb, 29. novembra
Ker se Concordia ni mogla sporazumeti z Gradjanskim glede dvojne popoldanske prireditve, se je tekma med Concordio in Ljubljano vršila že ob 10. dopoldne. Moštvi sta si razdelili točki, čeprav je imela Ljubljana mnogo prilike, da odnese obe točki iz Zagreba.

Kluba sta nastopila v naslednjih postavah:
Concordia: Puhar — Belošević I, Račić II — Vučković, Jazbec, Aibel, Velder, Lolić, Martinović, Paviša, Vidmar.

Ljubljana: Logar — Hassl, Jug — Kukanja, Pupo, Boncelj — Janežič, Slapar, Lah, Hörtner, Pepček.

Nad igriščem Concordie je ležala megla ter je bilo precej hladno. Občinstva je bilo samo okoli 500. Ljubljana ima začetni udarec. V 3. min. prosti strel proti Ljubljani, ki ustvarja nevarno situacijo, ki jo pa Ljubljančani razčisti. Sledi napad Concordie, nato pa strelja v 5. min. Hörtner na gol, toda Puhar odbije žogo v kornar. V 8. min. Concordia zopet napada. Logar brani bravurozno ostro, nizko žogo. Pepček dobi žogo v 10. min., vendar ga branilec Concordie foula. Prosteža strela Pupo ne izkoristi. Ljubljana napada. V 11. min. napad Concordie, ki ga Ljubljana odbije v kornar. Igra valovi iz polja v polje. Nasprotnika sta precej izenačena. V 17. min. napad Ljubljane, iz katerega zabije Lah prvi gol. Puhar lovi nesigurno visoko žogo Pepčka, ki mu izpade iz roke ter jo Lah pošlje v mrežo.

1:0 za Ljubljano

V 20. min. prosti strel proti Ljubljani zaradi foula Hassla. Jazbec zabije preko gola. Vrstijo se napadi Concordie, ki jih Ljubljana dobro brani. V 25. min. je imela Ljubljana šanso, ki jo pa Pepček zastreja. Concordia dalje napada. Leva zveza Concordie je pred Logarjem, toda žoga ostane plen ljubljanskega vratarja. Lolić strelja iz daljave 11 m. Logar nesigurno brani. Vrstijo se napadi Ljubljane, ki pa ostanejo neizkorišteni. V 35. min. strelja Pepček-kornar, katerega Ljubljana zopet ne izkoristi. V 38. min. oblegajo gostje Concordijino svetilnico in Lah po-

šlje z razantnim neubranljivim strelom žogo v gornji kot mreže.

2:0 za Ljubljano

Ljubljana stalno napada, Concordia pa se le s težavo otresa teh podvigov gostov. Po menjajočih se napadih enega in drugega moštva proti koncu prvega polčasa se rezultat ne menja.

Kako so igrali v prvem polčasu
V prvem polčasu je moštvo Ljubljane dobro funkcioniralo. Lah je šel pred golom na vsako žogo. Krili sta bili zadovoljivi, Logar pa ni bil preveč siguran.

Concordia je igrala ostreje kot Ljubljana, toda manj uspešno. Sodnik Stefanović je priznanasa omacnom gide foulov.

V drugem polčasu so se domačini zagrizli in pričeli ostro napadati. V 2. min. kornar proti Ljubljani, ki ostane brez rezultata. V 6. min. sledi zopet kornar proti Ljubljani, istotako brez uspeha. V 8. min. je bila žoga na poti v mrežo, toda Jug jo pošlje v polje. V 12. min. zopet nevaren napad Concordie, iz katerega sledi kornar. Potem zopet nevaren napad Ljubljane. Z daljave 13 m strelja Lah na gol. Strel odbije Puhar v kornar. V 20. min. dobi Jazbec predložek. Logar odbije z nogo Jazbecu na prsa in žoga gre v mrežo Ljubljane.

2:1 za Ljubljano

Sedaj Concordia ostro napada. Občinstvo, ki se je šele sedaj razgibalo, jo močno bodri. V 24. min. strelja Janežič kornar, ki pa postane Puharjev pien. V 26. min. je imel Janežič šanso, toda žoga se mu zapleta med nogami. Ljubljana napada. Nato pa v 30. min. Concordia in že uspe Jazbecu, da z daljave 5 m izenači.

2:2

Sedaj Concordia še bolj pritiska. Občinstvo je navdušeno in bodri domače. V 36. min. strelja Janežič kornar proti Concordiji, ki pa začne nato stalno napadati ter ustvarjati zelo nevarne situacije za Ljubljano. V 42. min. kornar proti Concordiji, neizkoriščen. Občinstvo že zapušča igrišče. Še nekaj napadov Ljubljane, ki pa ne spremenijo rezultata.

Drobna roka se je dotaknila Keithove rane. »Pojdite!« je rekla bajadera.

Tema džunglje je zavijala oba kakor žametov prst. Keith je mrzlično sledil svoji vodnici, ki se je plazila z nezmotljivim nagonom zveri skozi tihi pragozd. Vlažni listi nevidnih ovijalk so zedevali mladega Američana u obraz. Brezkončna je bila pot. Zmerom iznova je čutil grozljivi dotik nenavadnih rastlin, ki so bile kakor človeške roke...

Iznemada je ropot bobnov prekinil skrivnostno tišino pragozda. Rdeče luči so povsod pošastno zagorele. S strmečimi, široko odprtimi očmi je gledal Keith po prostorni jasi. Tisoč ognjev je gorelo tu v noči in ozarjalo strašno sliko. V soju rdečkastih, drgetajočih plamenov je žarel tempelj svete kobre. Njegova fasada je bila poslikana s smešno strahotnimi spakami. Na stotine, na tisoče domačinov je besnelo u divjem plesu okoli temelja ob razbijanju bobnov. V notranjosti pa so se zvijale kače, kače, kače... Plazile so se po gladkih tleh in se zvijale u volje, ki jih ni bilo mogoče razvezati.

Cedalje bolj so divjala rjava človeška telesa okoli kač in se zvijala. Keith se je nehote grozil, ko je strel in nenavadni prizor. Zagledal je poleg sebe dekle, ki je bilo pripravljeno na skok kakor panter, in drgetalo, s skrivnostnim ognjem u očeh. Tedaj ga je iznemada nekaj pograbilo. Njene ustnice so ga vabile kakor kelih sladke, stru-

pene cvetice iz džunglje. Keith se je sklonil čez njo...

Blazen, presenetljiv krik kakor krik ranjene živali. Dekle se mu je izvilo.

Na stotine ljudi se je vrglo na Keitha. Omahnil je na tla, potem pa so ga zvezali in ga zagnali med kače u tempelju. In v tem trenutku je zagledal Keith fakirja Rai Madana. Njegove oči so se lesketale od posmeha in maščevanja.

»Izdajstvo!« je hotel zakričati Američan. Tedaj se je ovila okoli njega ogromna, zelena kača s ploščato, pisano glavjo. In nekaj skrivnostnega mu je reklo, da je ta zver sveta kobra. Keith se je v poslednjem obupu vzpel kvišku, divje udaril okoli sebe — in zadel trdo steno. Bila je stena njegove hiše.

Skozi temo sobe se je lesketala bela postava Rai Madana. »Izpolnil sem svojo obljubo«, je mirno dejal Ind. »Videli ste tempelj svete kobre in nič se vam ni zgodilo.«

Bežna kretanja. Keith je bil sam. Trenutek nato je zapadel u globok spavec brez sanj.

Ko se je drugo jutro zbudil, se mu je zdelo vse kakor hudobne sanje, zlobna igra bolno razdražene domišljije. Toda ko je opazoval svojo obleko, se je grozil. Na njej je videl vidne sledove strašnega boja.

Nikoli ni Keith zvedel, koliko je bilo u njegovem doživljanju resnice in kje so se začeli sanjski prividi, ki jih je zbudila hipnotična moč Inda Rai Madana.

Sodnik g. Stefanović je bil objektivni in ni napravil bistvenih napak.

Kaj je bilo u Ljubljano

Ljubljana, ki je že sigurno vodila 2:0, ne bi smela pustiti ene točke u Zagrebu. Zato bi bila potrebna samo nekoliko pametnejša igra. Dva gola, ki ju je prejela Ljubljana, sta rezultirala iz dveh kardinalnih napak Logarja in Juga, kakršnih rutiniran igralec ne bi smel zagrešiti. V ožji obrambi je bil, ako ne upoštevamo te napake, Jug dober. V krilski vrsti je zadovoljil samo Kukanja. Pupo in Boncelj sta se trudila, toda večkrat netočno podajala. V napadu je bil najboljši Slapar. Pridna sta bila Lah in Janežič.

Ljubljana je imela toliko šans, da bi bila lahko zabilala najmanj pet golov. Dva gola, ki ju je zabil Ljubljana, sta bila sad neprevidnosti ožje obrambe Concordie.

Za spomladansko sezono bo moral trener Ljubljane g. Obitz izvesti precejšnje izpremembe, da bo Ljubljana lahko častno zastopala slovenski nogomet. Izpremembe so potrebne u vseh linijah moštva, zlasti pa u napadu, u katerem morajo biti igralci, ki igrajo z razumom, ki nekaj riskirajo in ki znajo z daljave 5 m potisniti usnje preko golove črte.

Nekoliko besed o Concordiji

O moštvo Concordie u prvem polčasu ni mnogo povedati. V drugem polčasu so se Zagrebčani precej spremenili in so posamezniki in celota dali vse iz sebe. Zdi se, da je bila njihova kondicija boljša, nego kondicija Ljubljane.

Gradjanski: Slavija S 3:2 (2:1)

Zagreb, 29. novembra

Današnja prvenstvena tekma med Gradjanskim in sarajevsko Slavijo je bila živahna in ostra. Slavija je u obeh polčasih igrala zelo poštvalno. Publika, katere je bilo okoli 3000, je s kamenjem napadla goste, a pri tem slučajno teško ranila branilca svojega lastnega kluba Hüglja, ki so ga morali prenesti u bolnico, kjer je bil takoj na očesu operiran.

V 9. minuti je prišlo do prvega uspeha gostov. Hügl je zagrešil foul nad Rajičem, ki pa je še oddal žogo prosto stoje. Čemu Manoli, ki ostro strelja. Urch se vrže, toda žoga u zadnjem trenutku spremeni smer in gre u mrežo. 1:0 za Slavijo. Gradjanski je začel sedaj nervozno igrati. V 11. minuti je Brozović lepo od dal Lešniku, ki predrižba oba branilca in izenači. V 28. minuti je Gradjanski zaradi pogreške obrambe Slavije prišel u vodstvo. Branilec Slavije je dal žogo nazaj vratarju Krstuloviću, ki pa se je zmotil

Podsavézno prvenstvo

Zopetna zmaga Maribora pri ponovitvi tekme s Celjem Korotan pustil u Trbovljah obe točki

V podsavézno prvenstvu smo imeli včeraj samo dve tekmi. U Mariboru se je ponovila razveljavljena tekma med Mariborom in Celjem, u Trbovljah pa so kranjski Korotanci nastopili proti Amaterju.

Maribor: Celje 3:0 (1:0)

Maribor, 29. novembra
Na Rapidovem igrišču se je danes vršila tekma, ki bo vsem, ki so ji prisostvovali ostala dolgo u spominu. Po nalogu LNP se je namreč ponovila prvenstvena tekma med Mariborom in Celjem, ki se je, kakor znano, končala prvič z rezultatom 2:1 za Maribor in jo je LNP na protest Celja anuliral ter odredil novo tekmo, ki se je danes končala z zopetno zmago Maribora. Današnja tekma je privabila na igrišče le okoli 100 gledalcev, tako da se je prireditelj končala s precejšnjim primankljajem.

Igra je bila živahna in polna napetih situacij. Ko je Maribor uspeo, doseči krepak naskok 3:0, se je tekma iz prizadevanja gostov, da izravnajo neprijeten zaostanek razvila u ostro, toda žalibog surovo igro. Moštvi sta si bili u posameznostih in u celoti zelo različni. Domačini so kar od starta prešli u močno ofenzivo. Delali so z enostavnimi, a nevarnimi potezami. Največkrat je Stare pošiljal krili u dolgimi pasi naprej in je ta taktika uspevala, da je bilo veselo. Po potrebi in če je prilika nanesla, je tudi notranji trio z naglimi kombinacijami hitro pridobil na terenu. Maribor je bil danes gotovo boljši nasprotnik ter je zmagos pošteno zaslužil. Po poteku igre pa bi morda zaslužil še večjo zmagu.

Celjani so danes igrali tako, kakor u Mariboru nismo vajeni. Ostri starti in razne nedovoljene akcije so razburili duhove, tako da je pripisati samo disciplini igralcev in občinstva, da ni prišlo do težkih incidentov. Videlo se je, da so Celjani hoteli zmagati za vsako ceno, toda revanža jim ni uspela. V gotovih presledkih so se preirili do enakopravnosti, večji del igre, zlasti pa v drugi polovici drugega polčasa, so igrali popolnoma podrejeno vlogo. Toda tudi pod najhujšim nasprotnikovim pritiskom niso izgubili glave ter zaigrali s elanom in požrtvovalno. Glavno oporo so imeli Celjani u odlični ožji obrambi, zlasti u vratarju, ki je svoje moštvo obvaroval še večjega poraza. U krilski vrsti sta bila dobra oba stranska halfa, dočim je bil Slamčič izpod vsake kritike ter se odlikoval kvečje-

Zadnji čas je za tkanine za plašč!

Oglejte si lepe, apartne in — kar je zelo važno! — cenene tkanine pri

„Manufaktura“ k. d.

trgovina, ki vas želi boljše postreči
Mestni trg 17

in Lešnik strelja u mrežo. 2:1 za Gradjanskega.

V 17. minuti drugega polčasa je napravil Pogačnik teško pogreško, tako da mu je usel Rajič, ki je izenačil. 2:2. V 36. minuti zakrivi Kranjec roko u kazenskem prostoru. Kljub protestom Sarajevčanov odredi sodnik živkovice enajstmetrovno, ki jo pretvori Medarić u zmagosotni gol.

Jugoslavija: Bask 2:1 (1:1)

Beograd, 29. novembra.

Teško si je Jugoslavija priborila obe točki proti Basku. U 5. minuti je šijačić na pas Lojančića dosegel vodstvo. Sledila je nato ravnopravna igra do 30. minute, ko je Detlinger na pas Čabrića izenačil.

V drugem polčasu je Jugoslavija igrala nekoliko boljše, vendar pa je bil napad nesposoben. Po 15. minuti je igra postala precej surova. Minuto pred koncem je Jugoslavija dosegla iz kornarja drugi gol in s tem obe točki.

Kapetan Baska se je po koncu tekme obrnil proti občinstvu in dokazoval, da je regularni čas že pretekel in da je bil drugi gol Jugoslavije dosežen z roko. Zaradi tega je nastala teška atmosfera. Občinstvo je navalilo na igrišče ter hotelo napasti igrača Baska Ristića, ki se je s tepelem s nekimi drugimi »drujarjem«.

Sodil je g. Nenković iz Kragujeva.

Slavija O: BSK 1:1 (1:0)

Osijek, 29. novembra

Pred 3000 gledalci je Slavija svojim Pristajem Pridedila prijetno presenečenje. Pokazala je izredno igro ter bi morala prav za prav zmagati z diferenco dveh ali treh golov. BSK se mora zahvaliti samemu vratarju Glaserju, da je odnesel vsaj eno piško.

Slavija je bila u prvem polčasu u premoči. Edini gol je dal Čvetković u 18. min. U drugem polčasu so domačini nastopili samo u 10 igralci, ker je Adamović postalo slabo. To je bila sreča za BSK, ki je že u 1. min. drugega polčasa izenačil po Šurdoni.

Sodil je g. Podgradek objektivno.

Hajduk: Haška 7:0 (2:0)

Split, 29. novembra

Pred 2000 gledalci je Haška doživela danes prvi debakel. U prvem polčasu igra Hajduka ni zadovoljila. Oba njegova gola sta padla šele u 42. min. po Lemešiću in u 43. min. iz prosteža strela po Matošiću ml.

V drugem polčasu so bile tri četrtnice igre u rokah Hajduka. Goli so padli u 6. min. po Lemešiću, u 7. min. po Kadiću, u 15. min. po Matošiću, u 30. min. po Matošiću in u 44. min. zopet po Matošiću.

Sodil je g. Rakić iz Sarajeva.

Lahkoatletski podsavez ustanovljen

Včeraj dopoldne se je vršil pri Mikliču u Ljubljani ustanovni občni zbor novega lahkoatletskega skupnega foruma, ki naj poveže vse lahkoatletске klube, oziroma njihove lahkoatletске sekcije u Sloveniji pri skupnem delu, u formalno tehničnem in upravnem pogledu za razbremenit JLAS u Zagrebu. Včerajšnji ustanovni občni zbor pomenja sicer formalno ustanovitev povsem novega lahkoatletskega podsaveza, dejansko pa se je pravzaprav po dolgih letih le vnovič oživil stari lahkoatletski podsavez, ki je pri nas nekaj let po vojni že obstojal in tudi nekaj časa uspešno delal.

Na včerajšnjem občnem zboru je bilo zastopanih po svojih delegatih 12 klubov, od teh 11 z glasovalno pravico. Skupno je kakih 30 sportnih delavcev pomagalo novemu podsavézni pri »produ« ki se je še dovolj srečno končal, četudi se je z ozirom na povsem nove izpremenjene razmere u našem lahkoatletskem sportu zdelo, da ne bo prišlo do sporazuma. Odločili niso toliko načelni pomisleki proti ustanovitvi lastne samoupravne lahkoatletске organizacije, odločilo je predvsem vprašanje taktike pri delu u novem podsavézu. Zato končno ni bilo vseno komu se poveri nova, odgovorna naloga. Klubi okoli Primorja so bili tudi tu u večini. Končno je manjšina pristala na sporazumu, ker je dobila zagotovilo, da so vsi nagibi za skupno delo iskreni in pošteno. Tako je bila izvoljena u glasovni vseh delegatov nova uprava lahkoatletskega podsaveza z geometrom Černetom na čelu. Novi predsednik je že znan sportni delavec in se je aktivno udeleževal tudi u starem podsavézu. Zato upajo vsi lahkoatletski klubi, da bo znal voditi svoj odbor preudarno, da u njegovo delo res u korist naši lahki atletiki.

V ostalem je potekel občni zbor precej mirno. Vodil ga je kot zastopnik JLAS iz Zagreba došli g. Šef Ludvik. U novem upravnem odboru so poleg geometra Černetu (Primorje) še podpredsednika Jugovec (Svoboda) in Lekan (Maraton, Maribor), tajnika Čurda (Primorje) in Kalan (Planina), blaginjak Poljanar (Ilirija) in kot tehnični referent Grünfeld F. (Ilirija). U odboru pa so še za Primorje Savo Sanečič, za Slovo Perovič, za Korotan Haviček, za Trbovlje Bošič, za gorenjsko okrožje Cerar Dražo, za dolensko Derjaci, za Zasavje Jordan in za Celje Dobnik. Revizorji so Samuda iz Maribora, Sanečič Danilo in Kermavner.

Novi odbor je odposlal ministru dr. Rogiču pozdravno brožurko.

Pri debati o pravilih in kasneje pri skajnostih, je bilo stavljenih več koristnih predlogov, ki bodo predloženi savezni skupščini u decembru u potrditve.

Jutrišnji sportni spored

Tudi letos praznujejo naši lahkoatletski praznik našega državnega Uedinjenja u sportno — spominako svečanostjo »Tekom uedinjenja.«

Tek Uedinjenja

Sportni del proslava, tek po ljubljanskem ulicah in preko ljubljanskega Grada se bo pričel ob 11.30 pred Narodnim domom in bo zbral tudi letos najbolje lahkoatletске predstavnike iz Dravske banovine (Maribora, Ptujja, Celja, Trbovelj, Litije, Kranja, Jesenice, Novega mesta in vseh ljubljanskih klubov). Tudi izven mej naše banovine, ki slovi zaradi najboljših jugoslovenskih tekačev na dolge proge, so najavljeni tekmovalci, tako iz Zagreba in Varaždina.

Startalo bo ved najboljnjih jugoslovenskih tekačev na dolge proge, državnih reprezentantov in rekorderjev predvsem Kreva (Primorje) in Bručan (Ilirija). Borba za zmago se bo vršila zlasti med tema, a tudi drugi bodo mogoče odločilno posegli u borbo. Na krajši progi pa je izid tekmovanja negotov!

Goršek (Primorje), rekorder na 800 m u 1500 m, gre z najlepšimi nadanimi na start. Toda zmagu mu bodo najresneje ogrozili zelo nadarjeni in napredujoči junior Kotnik (Ilirija), odlična srednjeproga Skušek in Srakar ter drugi. Ker se borba vrši u več kategorijah, bo za placemente zelo ostra. Pričakujejo, da bodo zlasti izvenljubljanski klubi u teh kategorijah odločali.

Ob 16.30 se vrši u dvorani hotela Westrop svečana razdelitev daril zmagovalcem in svečani nagovor.

Nogomet

Ljubljana: Zeleničar

igrata u Ljubljani. Mariborčani so zlasti u zadnjih časih postavljajo, da so u nogometu pred ljubljansko skupino prvega razreda. To bo gotovo držalo. Gre za to, da se ugotovi, ali so kos tudi ljubljanskemu ligušu. Srečanje med prvim mariborskim klubom, ki je tudi sicer bil ljubljanskim klubom vedno enakopraven nasprotnik, in med moštvo u Ljubljane bo torej tudi s tega vidika nadvse zanimivo.

Ostali del sporeda

U Mariboru se bosta u okviru te prireditve srečala rivala Maribor in Rapid, u Čakovcu igrata kluba CSK in Gradjanski, isto u Ptujju, kjer nastopita Ptuj in Drava. U Celju bo Celje igralo proti enajstorici, ki jo bodo postavili ostali trije celjski klubi, kranjski Korotan pa bo igral proti reprezentanci ljubljanskih prvorazrednih klubov. Trboveljski Amater bo preстал preiskuvnjo u borbi proti enajstorici, sestavljeni iz igralcev ostalih trboveljskih klubov, na Jesenicah pa nastopita lokalna rivala Bratstvo in Kovinar. U Ljubljani bodo igrali pred glavno tekmo juniorji, ki naj pokažejo najboljnih 22 igralcev ljubljanskega pomladka. Spored je torej pester u svoj deželi, morda bo vreme kljub poznemu času in toliko ugodno, da obisk ne bo tpeal.

Ostale nogometne tekme

Subotica: Ripenzija (Temešvar): Zak 5:0 (1:0).
Dunaj: Zadnje kolo jesenskega prvenstva. Avstrija: W. H. 4:3 (2:2). Admira: Vienna 3:0 (1:0). FAC: FC Wien 2:0 (2:0). Favoritner AC: Rapid 2:0 (2:0). Avstrija je postala jesenski prvak.
Rim: Prvenstvo. Roma: Genova 0:0. Milano: Novara 2:0. Bologna: Juventus 1:1. Sampierdarena: Ambrosiana 2:2. Torino: Lazio 2:2. Luchese: Bari 0:0. Napoli: Alessandria 2:2. Fiorentina: Triestina 2:1.
Pariz: Pariz: Praga 2:1 (2:1).
Berlin: Berlin: Krakov 5:4 (3:2).

Žena v sodobnem svetu

Uničujoča sodba o vesoljnem ženstvu
Čemu je bil potreben slovenski prevod Weiningerjeve knjige?

Pod naslovom »Spot in značaj« je izdal pred 30 leti 21letni mladenič Otto Weininger knjigo, ki je menda najbolj porazna sodba in obsodba ženskega spola. Letos je izšla slovenski prevod založba Modra ptica. Če človek premišlja nagibe, ki morajo voditi založnike knjig, težko najde motiv za to izdajo, razen profinjenega, saj se more smatrati knjiga je kot kuriozno, po kateri bodo bralci radi segali. Da je zlasti pri tej knjigi treba tak nagib zavreči, prida dejstvo, da ljudje ne posegajo po njej zgolj kot po neki posebnosti, ki gre mimo človeka brez svedu, temveč se mnogi sklicujejo nanjo kot na dokaz razlike, kadar presojajo žensko. In to mlajši in starejši moški, iz čijih ust sem sama čula precej takih izjav. Ko sem pa pri neki priliki, predavala o materi ter omenila tudi potrebo zaščete nezakonske matere in njenega otroka, sem prejela anonimno pisno, kjer pisec prepričuje o manjvrednosti nezakonske matere in kako je moški globok in kako se mu gnusi ženska, s katero ima otroka. Nazadnje pa se anonimni pisec sklicuje na Weiningerja, ki da »pokaže žensko tako, kakršna je«. Mož, ki je pisal to pisno, ima po vsem videzu nezakonskega otroka, za katerega mora skrbeti in ves njegov gnjev se je izlil na nezakonsko mater. Kakor se to rado zgodi, je svoj srd poslopil in ga prenesel na vse ženske. Takemu človeku govori Weininger od srca: Saj je knjiga en sam poskus zaničevanja ženske, en sam poskus, dokazati njihovo manjvrednost in brezdušnost v vsakem pogledu. Toda ne samo človeku, ki je imel z žensko »smoloz« (seveda, ženska, ki nosi vse posledice, nima »smoloz«), temveč tudi drugi moški so pod vplivom tradicije, ki še danes vsevsezi omalovažuje in podcenjuje žensko, silno dostopni vplivom Weiningerjevih nazorov.

Zakaj ti nazori mnogim moškem tako prijo, to ima še globlji vzrok, ki je povsem psihološkega značaja. Zato je nedvomno najbolj meroden vzrok: čim bolj se čuti človek inferiornega, čim večji je njegov občutek manjvrednosti, tem bolj se oklepa rešene bilke, ki mu nudijo kompenzacijo, nadomestek za njegovo manjvrednost, ki se je včasih zaveda, če večkrat pa živi v njegovi podzavesti. Človeku je potreba po uveljavljanju priložnosti in že zaradi svoje dominantne pozicije v družbi občuti moški to potrebo mnogo bolj kakor ženska. Ker je pa danes le malo moških, ki jim je črna možnost rezeha v normalnih mejah, se mnogi le premdri uveljavljajo na račun drugega človeka, moški v prvi vrsti na račun ženske. Vodilni motiv takega človeka je: čim bolj je na tlen moja okolica, tem višje se dvigam jaz nad njo; čim bolj dokazuje ženska njeno inferiornost, tem vzvišenejši stojim jaz poleg nje. Ta osnovna lastnost današnjega človeka je nedvomno vodila tudi Weiningerja, ko je zamislil svojo knjigo o ženski. On, ki je bil v resnici genijalen, čeprav je bil v genijalnosti poražen. Moški takšne poraze navadno kaj hitro preoble: manjka jim žensk na svetu! Pri Weiningerju pa se je zaveda drugače končala. On je nasei nadomestilo za svoj poraz v tem, da je svoje sovraštvo prenesel na ves spol, da je žensko vočbe do dna ponižal v svojem spisu. Kmalu nato se je ustrelil, kakor pravijo, brez znanjega povoda.

Moškega, ki iz kateregakoli vzroka, bodi iz občutka manjvrednosti, ali iz tradicionalne usmerjenosti, ali iz osebne maščevanosti, čuti v sebi težnjo po omalovaževanju ženske, mora Weiningerjeva knjiga samo potrditi v njegovih nazorih, čeprav je v teh trditvah nakopičenih nešteto absurdov, ki bi jejo v obraz vsaki logiki ter vočbe zdravi pameti.

Knjiga je razdeljena v več poglavij, od katerih vsako posamezno izkiva nešteto ugovorov, zato je umevno, da je v tem prostoru in v tej obliki možno opozoriti le na nekatere posebnosti.

Referen, h kateremu se avtor neprestano vrača in na katerega opira vse svoje trditve o manjvrednosti ženske je trditev, ki je postala danes že prišovicna: »Ženska je samo spoma, moški pa je spolen in še kaj več«. To dokazuje Weininger s trditvijo, da se ženska izkiva v spoinosti, v krogu spolnega občevarja in razumevanja, to je: v odnosu do moža in otroka, ter da to docela izpolnjuje njeno življenje. Ne glede na to, da moramo odklanjati takšno merilo za žensko manjvrednost, nap tudi življenje milijonov mater vsak dan znova dokazuje, da mora ženska še marsikaj znati; razen spolnega izkivanja. Zlasti danes delajo matere naravnost čudeže, da svoje otroke nastitijo, oblečejo, šolajo... Odkar je Weininger napisal svoj knjigo, je minilo že 30 let. Zlasti od tedaj pa je žena ponovno dokazala, da je tudi ona »neka, več« kakor samo spolno bitje. Saj je stopila ob stran moža tudi v javnem življenju ter povsod dokazuje, da se zaveda potrebe gradnje kulturnih in socialnih vrednot svojega naroda.

Sicer pa je vse to dokazovanje o zmotnosti Weiningerjevega stališča sploh odveč. Da je ženska tako usmerjena in ne drugače, to leži v celotni njeni telesno-duševni biti in suzi smotru, ki ji je doiočen od narave. Iz te biologije utemeljene naloge izhaja tudi njen pomen za družbo. Očitati spolu lastnosti, ki so biologsko utemeljene in torej nujno potrebne in naperiti ta očetek z nekega metafizičnega stališča — to se pravi: oddaljevati se od življenja in stvari presoajati po kriteriju, ki ni zasidran v življenjski nujnosti. Vsa takšna metafizika je končno vendarle samo luksus za človeka, ki se bori za samoohrano, v katere službi so naposled tudi vse psihčne zmožnosti. S tega vidika je ženska prav tako polnoverden činitelj kakor moški.

Toda avtor ne zajame človeka kot celote, povezane z življenjem, temveč ga razčlenja izolirano od vsega vzročnega dogajanja. Samo zato more priti do zaključanja, da »ženski nedostaje človeške osebnosti, ker ona ne le socialno in gnotno, marveč po svojem najglobljem bistvu teži po zakonu«. Ali more normalen človek to izrekaty kot očetek? Ali ni ta težnja v ženski pravir vsega življenja na svetu? Seveda odreka Weininger ženski tudi genijalnost, kajti »genijalnost je višja moškost, ženska torej ne more biti genijalna«. Da bi pa še bolj ponižal žensko in dvignil moškega, se povzpne celo do takele trditve: »... mora pa biti več stopenj genijalnosti, saj nobeno moško bitje ni docela negeni-

jalno.« Ah, kako to dobro de! Saj je res: imamo genijalne pijance, denuncijante, prodane in drugačne. In niti enega od vseh teh ne dosega — po Weiningerju — niti ena ženska.

Odnos moškega do spoinosti je seveda vse drugačen kakor pri ženski: »Moški se čuti osi amočnega, če ljubi.« Pisatelja ni ne moti, da je nekaj vrst višje napisal: »Nič ne osreči moža tako zelo, kakor če ga dekile vzljubi.« Moški — po Weiningerju — lahko razračuna s spoinostjo in jo jemlje v poštev ločeno od vsega ostalega. Odtod torej toliko mož, ki bi lahko rekli o sebi: ne glejte nas, marveč poslušajte nas!

Skladne z ostalimi izvjavami o ženski so tudi ugotovitve v poglavju: Spomin, logika, etika, Weininger polaga veliko važnost na spomin, ki je »logičen in etičen pojav«. ženska pa ima po Weiningerjevem prepričanju siab spomin, zato laže, zato ji manjka intelektualne zavesti, zato bi pri njej lahko govorili o »logical insanity«. »Moškega lažnjivca pa praviloma ni. (Čeprav človek o sebi rajši verjame ootro kakor slabo, vendar upam, da moški sami ne verjamejo tej trditvi.) Tudi avtor sam jo brž pozabi, saj pravi že nekaj strani pozneje: »... saj je laž tudi med moškimi dovolj razpasena«. A že na prihodnji strani to trditve še stopnjuje, ko pravi: »... prav za prav laže samo moški«. Tako slab spomin, kakor Weininger, ima vendarle redkokatera ženska.

Tudi naslednje trdi brez dokazov: »Osebnost in individualnost (razumski) jaz in duša, vojra in (razumski) značaj — vse to pomeni eno in isto stvar, tisto namreč, ki pripada v človestvu samo moškemu in ki je ženska nima.« Res je, »moškega jazy moškega se je uveljavil zlasti zadnjih 50 let. Ali je koga osrečil? Ali je prinesel človestvu le troho zauvojljivosti, soglasja in miru? Ali ni vse, kar je dosegel, v službi sovraštva, ponepa, krivice, strasti? Ali ne bi bilo bolje tudi nekoliko ženske primitivne čuvstvenosti, ki instinktivno odklanja, da se »razumski jazy igra s človeškimi življenji?«

Kakor smatra Weininger moški razum za nekaj povsem drugega kakor ženski, tako tudi domišljijo: »Ženska domišljija je zmeta in laž, moška domišljija pa je višja resnica.« K temu ni kaj pripomniti, tako glasno samo govori za avtorjevo objektivnost in genijalnost.

Višek neoslednosti pa izsledimo v izvjavah poglavja »Materinstvo in prostitucija«, kjer žensko obmeče z najgršimi lastnostmi, potem pa pravi: »... nemara ni ženske lasčnosti, ki bi se nekoč pod vplivom moške volje ne modificirala, zatrla ali celo umčila.« Tu si da avtor posebno po glavi, saj izreka hudo obsodbo za moža samega, ker povsem jasno priznava, da vse, kar je napravil slabega ženski, izvira od moža in je posledica njegovega vpliva.

Po Weiningerju sta sposobnost in nagnjenje k prostituciji prav tako ko materinstvo podana v ženski organsko že od rojstva. S tem izreka pavsalno sodbo nad vsemi ženskami, kljub temu jih pa pozneje loči, ko pravi, da so pomembni ljudje ljubili vedno le prostitutke. (S to pomembnostjo se gotovo odkliuje mnogo moških!) Da priševa tudi samega sebe k pomembnim ljudem, potrdi s sledečo izjavo: »Pri-znavam, da mi je prostitutka veliko bolj všeče (kot mati).

Dosledno lastnemu stališču do ženske si predstavlja odnos moškega do ženske ta-

kole: »Moških je le dvoje: prvi zaničujejo žensko, drugi pa niso o njej nikdar delj in globoko razmišljali.« Preteklost in sedanjost za nam podajata primere veliko spoštovanja vrednih mož, ki so o ženski mnogo razmišljali in tudi pisali o njej, pa so jo kljub temu cenili.

Tako se nadaljuje veriga omalovaževanj, pa tudi absurdnosti, ki kl učinkovale smesno, da ni knjiga pisana z zanosom, ki vsaj prvi hip vpliva prepričevalno, zato pa je njen pomen tembolj negativen. Zlasti nazori o ljubezni in zakonu morajo zapustiti ost cinizma posebno v mladem bralcu, ki še nima ustaljene sodbe. Kako naj se znajde v odnosu do svoje bodoče žene in matere svojih otrok, če vzame resno takole izjavo: »Ljubezen je zmerom samo platonska. Kar se sicer imenuje ljubezen, spada v svinjak. Ljubezen je samo ena: ljubezen do Beatrice, oboževanje Madone. Saj za koitus imamo babilonsko vlačugo.«

Za kulturni nivo moškega je vedno značilen njegov odnos do ženske, a res je, da Slovenci vprav v tem pogledu nismo na višku. Ničde ne more tajiti, da je pri nas v tem pogledu tako malo prisrčnosti, tako malo spoštovanja do žene in matere lastnih otrok, da mora zakon izgubljati svojo vrednost, namesto da bi predstavljal najlepše tovarištvo. Če si pri nas zakonski mož drzne spoštljivo govoriti o svoji ženi in upoštevati njene želje v družbi tovarišev, se to lahko smatra kot pravo junaštvo, saj se izpostavi zbadanju in zasmešanju, češ: baba ga komandira, šivo. Kako rečki so pri nas zakoni, ki temelje na resničnem medosebojnem spoštovanju! Zato je za naše rapmere takšna knjiga naravnost strup.

Toda še v enem pogledu se mi zdi primerno da Weiningerjevo knjigo odklonimo. Vsi njegovi nazori so poudarjen izliv pesimista, ki — vsaj posredno — omalovažuje vsr človeški napor za ustvaritev višje socialne skupnosti v smislu odgovornosti do sočloveka. Kajti celotna Weiningerjeva zamisel o življenju, zlasti pa o ljudeh, kakor jih on ocenjuje v medsebojnem odnosu in v odnosu do skupnosti, pomenja potrncirano samopoveličevanje ter beg od resničnega življenja.

Pomislimo, kam vodi poveličevanje takihle naukov: »Odgovoren sem samo sebi, nikomur drugemu ne služim... sam sem, svoboden in svoj gospod.« To Kantovo etiko imenuje Weininger »najbolj heroično dejanje svetovne zgodovine«. V resnici pa vodi to v nihilizem, ki bije v obraz vsaki socialnosti, v individualizem, ki v zadnji konsekvenci zanika odgovornost do sočloveka, v egoizem, ki se lahko sme potepati, če mu je to v napotje. Kam to vodi, nam je v vsej dosiednosti pokazal Dostojevski na Razkolnikovem in v bratih Karamazovih.

»Jaz je osnovni pogoj za vsako socialno moralo«, pravi Weininger. Ker današnja družba tudi v resnici temelji na tej morali, zato je danes človek človeku zver. Šele kadar bo družba priznala, da je osnovni pogoj socialne morale »mle, bo postalo na svetu drugače.

Vse, kar danes doživlja človeštvo, nam dovolj jasno priča, da pretirani individualizem in zanikanje socialne etike vodita v propast, da je današnje stanje zadnja konsekvence takšnih načel, ki ustvarjajo bolne megalomane, ki so prava šiba božja današnjega enlat rđgovaty enlat rđgov cacay izogiben pogin.

A. V.

ne moreta telesa tako v celoti gojiti. Čim pa so vse mišice enakomerno utrjene in čev ovladamo kretnje telesa, potem nam noben sport, kakor smučanje, tenis, plezanje, lahka atletika itd. ne bo delal težav. Velike važnosti je pri tem pravilno dihanje, kateremu posveča Mensendieckova gimnastika največjo pozornost. Naravno je te vrste gimnastika prikladna

zlasti za otroke, da jih obvarujemo pred napakami v držji, da se jim okrepi celotno mišičevje in poživi splošna cirkulacija krvi. V mozemstvu so dosegli z uporabo Mensendieckove gimnastike, pod zdravniškim vodstvom, znatne uspehe pri ukrljenju hrbtenice, pri slabostih v času rasti, slabotnih nogah in otrpljenih sklepah po frakturah.

Teden dni filma



Geraldina Katnikova

Predstavljamo vam šestnajstletno gospodično iz Ljubljane, natančneje pa je boste spoznali ta teden v filmu »Dekle Irena«. Mlada filmska umetnica je sicer rasla na Dunaju, toda ostala je Slovenka. Lahko pričakujemo, da je bilo še mnogokrat videji v filmu

Mayerling

Tragedija Habsburžanov se nam obeta v filmu. Napoveduje ga kino Matka. Film je bil ustvarjen v Parizu po romanu Clauda Anetja, glavni vlogi igra Charles Boyer in Daniela Darieux.

Dunaj 1888. Samo votli koraki ob vojaških paradah poživljajo mračno dvorišče dunajskega dvora. Cesar Franc Jožef se z 58 leti počuti že starega in tiči venomer v svojem delovnem kabinetu Lepa, nesrečna cesarica Elizabeta se je takisto umaknila svetu in živi osamljena na Madeiri, na Krfu, v Nici Nadvojdova Rudolf, bodoči vladar monarhije živi jalovo življenje za zdovjem žalostne cesarske palače. Lep, mlad mož je, 30 letnik, lahkomisel in pa svojeglav ob hudi ljubosumnosti soproge, princese Stefanije. Obupan zaradi stalnih spletk in preprirov na dvoru sreča nekoč v Pratu mlado lepoticu. Njej je 16 let, imenuje se baronesa Marija Vecsra...

Njune ljubavne borbe slika film zdaj živahno, zdaj sentimentalno in dejanje se razpleta preko vsega vohunstva, ki obdaja oba zaljubljenca in preko nastopov trdega cesarja do usodnega jutra 30. januarja 1889, ko so v gradcu Mayerlingu odkrili strelci iz samokresa in je bila ljubavna tragedija princa Rudolfa in Marije Vecsere končana. Mnogo historij smo že brali o tem in mnogo senzacionalnih izpovedi »avtentičnih« prič, mnogo slik smo že videli. Toda film »Mayerling« prinaša svo tragedijo po svoje. Prav zato gre kot sen-

zacija po Evropi in bo gotovo tudi v Ljubljani deležen velike pozornosti. O umetniški vrednosti tega velikega filma bo po moške govoriti, ko bo film tekel v Ljubljani.

Plastična kinematografija v Ljubljani

Nedavno smo čitali, da se je nekemu Američanu posrečilo izdelati način, kako doseči na papirju in na platnu vtis treble dimenzije. V Hamburgu je ob priliki kongresa za barvo in zvok pokazal neki Hamburgčan, kako daleč je prišel s svojo metodo namostitve projekcijskih sten. Vse ne želite dosejanje metode, pa naj so bile v bistvu oslonjene na mehaniko ali optiko, na elektro-ali fototehniko se niso izkazale zrele za Drasko.

Tudi Ljubljaničani so se že resno pečali s problemom plastične kinematografije in nekateri posebno vztrajni delajo se danos z zavidanja vredno žilavošjo in vero v uspeh na tem nelehkem problemu. Znan ljubljanski profesor je imel tik pred svetovno vojno že dogovor s takratno francosko tvrdko Pathé freres. Vojna je prekinila stike in nadaljnje delo. Od približno istega časa dela neki drugi Ljubljaničan v skromnih razmerah atarsturo, ki bazira na fiziološki gledanja. Zamisel je izredno zanimiva, toda predli so v optično-mehanični stroj ni lahka zadeva.

Oskar Messter

Pretekli teden je slavil eden najpomembnejših pionirjev kinematografije sedemdesetletnico svojega rojstva. Messter je po prvih uspehih poizkusih Skladanowskega, bratov Lumiere in Pathé spoznal možnost razvoja nove industrije ter prišel leta 1896 v svoji, takrat še skromni delavnici za fino mehaniko, prvi na veliko izdelovati kinematografske kamere in projekcijske aparate. Glavna zasluga Messterjeva za nagli razvoj kinematografske industrije je njegov izum t. zv. malteskega križa, ki služi še danes pri 95 odstotkih vseh modernih projektorjev za sunkovito pomikanje filmskega traku mimo okena pred objektivom. Zamislil vo jmo, da se je Messter bavil že ob koncu preteklega stoletja s problemom barvne kinematografije in je tudi sestavil aparat s tremi objektivmi. Nekaj let nato, ob zori dvajsetega stoletja je že tudi sestavil prvo aparaturo za zvočni film, ki se je skušal razpred 30 leti v prvih začetkih uveljavljati, a je moral — prežgotal rojen — po prvih korakih v zbirko nazaj in počakati, da mu je ustvarila elektrotehnika dovolj trden pogoj obstoja.

Pestani in ostani član Vodnikove družbe!

Štipendije za akademsko izobražene ženske

žen objavlja, da so razpisane naslednje štipendije Mednarodne federacije univerzitetno izobraženih žen za šolsko leto 1937/38:

1. Mednarodna štipendija (zbrana od Zveze akademsko izobraženih žen v Ameriki), 1.500 dolarjev (pribl. 60.000 din) za eno leto, za znanstveno raziskavanje kjerkoli v inozemstvu, predmet po volji. Kandidatka mora že imeti natisnjena samostojna znanstvena dela, ki jih mora priložiti (z enim izvodom v francoskem, angleškem ali nemškem jeziku, ako original ni v enem teh jezikov). Razen tega podoben načrt za nameravano raziskavanje, curriculum vitae in prijavo (vse v prevodu). Prijavo sprejme tajnica ga. Zamboni (Beograd, Dobročina 39) najkasneje do 1. februarja 1937.

2. Girton College, Cambridge, nudi štipendijo (Alfred Yarrow Scientific Research Fellowship), 300 funtov (pribl. 72.000 din) letno za tri leta za znanstveno raziskavanje in sicer matematične, prirodoslovne, medicinske, poljedelske ali elektrotehnične stroke. Prijavo, curriculum vitae, podrobni načrt nameravanih raziskovanj in že natisnjena dela je poslati tajnici ge. Zamboni najkasneje do 15. jan. 1937. Prijava in po en izvod natisnjenih del morajo biti prevedeni na angleščino, francoščino ali nemščino. Izbrana štipendistka mora stanovati v Girton Collegeu, kjer stane stanovanje in hrana okrog 60 funtov letno.

3. Girton College, Cambridge, nudi štipendijo (Pfeiffer Research Fellowship in Arts) 250. funtov (ok. 60.000 din) letno za tri leta za znanstveno raziskavanje iz čiste filozofije, književnosti, zgodovine ali teologije. Prijave s podrobnim načrtom namer-

ravnih raziskovanj (v angleščini, francoščini ali nemščini) in z že natisnjenimi deli je treba poslati ge. Zamboni najkasneje do 15. januarja 1937. Štipendistka mora stanovati v Girton Collegeu.

4. Kanadska federacija univerzitetno izobraženih žen nudi gostoljubnost za šolsko leto 1937/38 (oktober-maj za znanstveno raziskavanje ali nadaljevanje študija na univerzi v Montrealu ali Torontu. Prijave z načrtom dela (v angleškem, francoskem ali nemškem jeziku) je treba poslati ge. Zamboni najkasneje do 1. marca 1937.

5. Mednarodna »junior« štipendija, 250 funtov (ok. 60.000 din), za eno leto, za znanstveno raziskavanje kjerkoli v inozemstvu iz filologije, teologije, književnosti, prava, zgodovine, čiste filozofije. Kandidatka ne sme biti stara več ko 30 let in je morala že začeti s samostojnim znanstvenim delom. Prijavo, curriculum vitae in podroben načrt nameravanega študija je poslati ge. Zamboni najkasneje do 1. februarja 1937.

6. Britanska federacija Akademsko izobraženih žen nudi pomoč 100 funtov (ok. 24.000 din) za eno šolsko leto (oktober-junij) za znanstveno raziskavanje v Londonu. Štipendistka mora stanovati v Crosby Hallu v Londonu, kjer stane stanovanje in hrana za devet mesecev 125 funtov. Prijavo, curriculum vitae in podatke o znanstvenem delu, v angleškem, francoskem ali nemškem, je treba poslati ge. Zamboni najkasneje do 1. februarja 1937.

Glavna uprava AIZ priporoča kandidatkam, ki so že prej konkurirale, da ponove svoje prijave.

Pomen gimnastike za žensko

Gimnastika je prav posebna pomena za ženo in dekleta v poklicu, da se s primernimi vajami iznači enostranski razvoj telesa. Z njo se telo razgiblje, s pravilnim gibanjem in dihanjem se pospešuje krvni obtok, predvsem pa nas obvaruje gimnastika vseh pozneje se pojavljajočih napak v držji. Visokim zahtevam, ki jih stavlja materinstvo, mora žensko telo biti doraslo; po porodu pa se mora okrepiti, da pridobi svojo prejšnjo obliko. Pri sportu in telovadbi se od žene ne sme zahtevati, kar zahtevamo od moškega telesa. Preveč telovadbe na orodju je za ženo škodljivo; izogibati se je treba prekomernemu nihanju ženskega spodnjega dela telesa, ki utegne povzročiti nepravilno lego, znižanje in druge abnormalnosti organov. Če pa se z žen-

skim telesom dovolj obzirno ravna, so gimnastične vaje in nekaj sporta vseskozi pripravne, da se telo utrdi in postane odporno. Ameriška zdravnica ga. dr. Bess Mensendieckova je iznašla za ženo vsepovsod znani sistem gimnastike, ki temelji na sistematični razgibanosti vseh mišic. Ona hoče, da se naučimo naperjati svoje mišice po lastni volji, brez misli na ples ali umetnostne kretnje. V svojem sistemu izhaja iz vsakodnevnih kretenj v življenju, ki naj jih izvajajo le od narave določene mišice. Sistem, ki ga je zgradila gospa Mensendieck, hoče uvesti le tiste izravnačje vaje, ki krepijo mlahave skupine mišic in tako te lo polepšajo, napravijo vitkega in mu vrnejo prejšnjo prožnost. Niti ples, niti sport

Advertisement for DIS SUJALICE featuring a hand holding a pen and the text 'u godini 1932' and 'se je pojavila na trgu prva DIS žarnica...'.

Advertisement for ALOJZIJ SPRINGER featuring a cross symbol and text: 'Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je danes, v nedeljo, 29. t. m. po dolgi, težki bolezni, previden s tolažil sv. vere, preminul naš dragi sin, soprog, očka, striček in svaka, gospod ALOJZIJ SPRINGER...'.